

Teach Like a Champion

HANDIGE GEREEDSCHAPSKIST VOOR EFFECTIEF ONDERWIJS

Hoe zorgt u ervoor dat alle docenten vaardig voor de klas staan? Niet alleen de relatief onervaren docenten verdienen aandacht, maar ook oudere docenten. Deze beschikken over een schat aan ervaring, maar de omgeving waarin zij werken is veranderd. Het Insula College in Dordrecht combineert de kennis en ervaring van beide generaties.

DOOR KARIN VAN BREUGEL

“Structuur en goede begeleiding zijn voor onze leerlingen enorm belangrijk. Dat zijn echt voorwaarden om deze leerlingen überhaupt tot leren te brengen”, zegt Rien van Helvert, directeur van het Insula College, een brede scholengemeenschap in Dordrecht. “Zeker voor onze vmbo-leerlingen is het noodzakelijk dat zij in een gestructureerde omgeving aan de slag kunnen. Bij deze doelgroep moet je dat ontzettend bewust en duidelijk doen, al je handelen moet ervan doordrenkt zijn. Tot pakweg drie jaar geleden lukte het ons goed om heel veel structuur te bieden. Maar toen een groep van bijna vijftien zeer ervaren docenten met de vut ging, vond een omslag plaats. Er kwamen veel jonge docenten de school binnen en dat zorgde voor een kentering in de rust en de duidelijkheid. Iedereen had daar last van, zowel de leerlingen als de docenten.”

‘Een permanente investering in de competenties van onze medewerkers is essentieel’

LEREN VAN ELKAAR

Om het tij te keren, werd een fors ondersteuningstraject opgestart. Het doel ervan: versterken van de pedagogisch-didactische vaardigheden van docenten en het verbeteren van hun klassenmanagement.

Een instrument dat een belangrijke rol speelt in het traject, is Teach Like a Champion (zie kader). Alle vmbo-docenten hebben vorig schooljaar tijdens een studiedag kennis kunnen maken met Teach en tien van hen zijn inmiddels gestart met een uitgebreide Teach-training. Rien van Helvert legt uit dat er eigenlijk twee ‘soorten’ docenten aan deze training deelnemen: “Aan de ene kant docenten die nog niet zoveel ervaring hebben en zeggen: deze technieken zaten nog niet in mijn didactische gereedschapskist, hier kan ik iets mee in mijn lessen. Voor hen is het dus echt een vaardigheidstraining. Aan de andere kant nemen ook zeer ervaren docenten deel, die op termijn bijvoorbeeld een rol kunnen krijgen in het coachen en begeleiden van jongere collega’s. Voor hen is het dus meer een train-de-trainer-programma.”

Voor die oudere docenten kan de training overigens ook aanleiding zijn om hun eigen didactische gereedschapskist weer eens even flink af te stoffen en om hun verouderde gereedschappen te vervangen door nieuwe. Vergelijk het maar met een bijtel die je al jarenlang gebruikt. Op enig moment komen daar bramen aan en butsjes in en doet ‘ie niet meer precies wat je wilt. Dan is het tijd voor een nieuw, beter exemplaar. Door Teach maken ook oudere docenten kennis met technieken die ze tijdens hun opleiding wellicht nooit hebben gehad en in hun loopbaan nog nooit hebben toegepast.”

GEEN KEURSLIJF

Otto Meerkerk geeft Nederlands en Mens & Maatschappij op het Insula College. Hij is een van de minder ervaren docenten,

Over Teach Like a Champion

Teach Like a Champion is in de VS een bestseller. Auteur Doug Lemov bezocht leraren die opmerkelijke resultaten wisten te bereiken. Hij observeerde minutieus wat er in hun klaslokaal gebeurde. De succesvolle werkwijzen van 'excellente leraren' vertaalde hij naar 49 technieken, die onmiskenbaar bijdragen aan betere prestaties van leerlingen. In 2012 bewerkte en vertaalde de CED-Groep deze 49 technieken naar de Nederlandse situatie.

Alle Teach-technieken zijn heel concreet beschreven, in de vorm van specifieke en uitvoerbare handelingen die docenten in principe direct in de praktijk kunnen brengen. Het boek is verdeeld in negen hoofdstukken. Elk hoofdstuk heeft één overkoepelend onderwerp:

- de lat hoog leggen
- planning
- structuur en presentatie
- aandacht krijgen en houden
- bouwstenen voor een sterke cultuur in de klas
- gedragsnormen vastleggen en handhaven
- werken aan karakter en vertrouwen
- tempo
- kritisch denken

Het boek Teach Like a Champion maakt duidelijk hoe effectief (opbrengstgericht) onderwijs op de werkvloer kan worden gerealiseerd. De technieken zijn misschien niet wereldschokkend, maar het zijn wel technieken die werken. Ze zijn even basaal als doeltreffend.

Wat handig is: het boek bevat ook een dvd, waarin een groot aantal technieken met heldere praktijkvoorbeelden wordt geïllustreerd. Dit vergroot de toegankelijkheid en bruikbaarheid.

Teach Like a Champion is voor € 34,50 te koop via de CED-Groep (www.cedgroep.nl/webwinkel).

Op allerlei plekken in het land vinden trainingen en workshops plaats over Teach Like a Champion.

Zie www.teachnederland.nl

die op eigen initiatief deelneemt aan de Teach-training. Hij legt uit waarom: "De auteur van Teach Like a Champion, Doug Lemov, heeft veel onderzoek gedaan in scholen uit de wat lagere sociale klasse. Ook op onze school komen ook veel leerlingen uit zwakke wijken. Als de Teach-technieken in de VS werken, kunnen ze mij ook ongetwijfeld iets opleveren, als docent en als mens. Ik verwacht dat de technieken mij gaan helpen om de stof beter over te brengen op de leerlingen."

Meerkerk merkt trouwens dat zijn collega's nogal verschillend reageren op Teach. "Er zit bijvoorbeeld een aantal technieken in om het tempo in de lessen hoog te houden. Dat kan een interessante efficiencywinst opleveren, maar niet alle collega's waarderen dit 'gedril'. Sommigen vinden het wel erg Amerikaans aandoen. Dat geldt ook voor de aandacht die er is voor complimenten. Leerlingen die iets goed doen, worden bij wijze van spreken op een voetstuk geplaatst. Die aanpak ligt niet elke docent."

Maar dat hoeft gelukkig ook niet, Teach is namelijk niet bedoeld als keurslijf. Integendeel. Het is om te beginnen niet noodzakelijk dat docenten alle 49 technieken gaan toepassen. Het gaat erom dat ze de technieken gebruiken die goed bij hen zelf en bij de leerlingen passen en die hen helpen om een betere docent te worden. Daarbij mogen ze ook gerust hun eigen draai aan de technieken geven. Het wordt gestimuleerd dat zij zich de technieken eigen maken en toepassen op een manier die bij hen past.

PASSEND ONDERWIJS

Rien van Helvert legt uit dat hij hoge verwachtingen heeft van de oudere, ervaren docenten die op dit moment deelnemen aan de Teach-training. "Op termijn willen we voor deze docenten mogelijkheden gaan bieden voor taakdiversificatie. Ik heb ervaren dat met name veel oudere docenten het prettig vinden om de laatste jaren van hun werkzame leven op een iets andere manier in te vullen. Een deel van hen vindt het bijvoorbeeld leuk om jongere collega's te helpen om zich verder te ontwik-



